

Scénář k audioreportáži

Marie Moravcová

Hanča: Paní Marie Moravcová se narodila 28. září 1928 na Slovensku. Její dětství bylo na tu dobu zcela obyčejné, jako dětství ostatních vrstevníků.

Marie Moravcová:

„Normálně, žádný výlety, nic takového. Nebylo, neexistovalo.“

Zuzka: Když byla paní Moravcová mladá, vypukla 2. světová a Slovensko v ní stálo na straně nacistického Německa. S postupem času už ale slovenská společnost nechtěla stát na straně Německa a chystalo se povstání. To vypuklo koncem léta 1944. Němci ale povstání zlikvidovali. Aby potrestali povstalce i všechny, kteří jakkoliv pomáhali, rozpoutali proti nim teror. Ten spočíval např. ve vypalování vesnic. I rodná vesnice paní Moravcové byla vypálena a obyvatelé museli utéct.

M. M.:

„Byli jsme vystěhovaní 70 km od domu. Válka šla pomalu. Po válce jsme se zase vrátili domů, ale bylo to vypálený. Vypálený vesnice, Němci všecko pobalili. Vyhnali nás a všecko za námi hned hořelo. To bylo strašný, ty děti a to všecko.“

Hanča: Po vypálení vesnice byli vesničané Němci nahnáni do zahrady, kde muselo několik desítek lidí přežívat zimu a hrozné podmínky pro život.

M. M.:

„Naháněli nás Němci. Za pár kilometrů byla vesnice a tam byla obrovská ovocná zahrada. Tam nás všechny vyhнали. Tam byla fronta, celou dobu zima, to si nedovedete představit. Pršelo, mlha, škaredě, zima. No a tam nás nahnali, děti brečely. Potom už přišel nějaký voják a řekl jim, ať nás pustí, že s námi zachází hůř jak s dobytkem. Rodily se tam i děti. Bylo to strašné. Tak nás pustili a potom se všichni rozešli.“

Zuzka: Když byli propuštěni ze zahrady, šli za příbuznými k Prešovu. Mysleli si, že se budou moci vrátit domů, ale už to nebylo možné, vesnice byla zcela zničená. Nějakou dobu zůstávali u známých a pak se otec paní Moravcové vydal do Čech na průzkum, kde nabízeli bydlení a práci po odsunutých Němcích. Jeho mise byla úspěšná, proto se s celou rodinou odstěhovali do Čech. V českém pohraničí se postupně zabydleli a paní Moravcová se zde vdala. Pracovala pak v továrně Tesla, kde se vyráběly žárovky. Během svého života nikdy nezažila nadbytek.

Hanča: A co tedy vzkazuje naší generaci?

Abychom si více vážili věcí a byli skromnější.

